

**FEMINISMES,
LLUITA
I ACCIÓ**

**CONTRA
LA VIOLÈNCIA
INSTITUCIONAL**

**XVII FÒRUM CONTRA LES
VIOLÈNCIES DE GÈNERE**

4, 5 I 6 DE NOVEMBRE 2021

MEMÒRIA D'INCIDÈNCIA

ÍNDEX

1. Introducció

- a. **Introducció: Cap a una transformació estructural del sistema patriarcal.**
La diligència deguda dels poders públics i la unió del moviment feminista

2. Taules rodones

- a. **Taula rodona 1: Estratègies feministes per un sistema caducat**
- b. **Taula rodona 2: Violència de gènere digital: lo virtual és real**
- c. **Taula rodona 3: Teixint resistències feministes al món**
- d. **Taula rodona 4: Et donaré on més mal et fa. Violència vicària i protecció de la infància**
- e. **Taula rodona 5: Activisme feminista com eina transformadora per combatre Violència sistèmica**
- f. **Taula rodona 6: Maternitats dissidents: formes de resistència davant del racisme i la islamofòbia**
- g. **Taula rodona 7: Mind the Gap: apropant postures al moviment feminista**

3. Grups de treball

- a. **Grup de treball 1: Justícia androcèntrica. Quan les vides de les dones estan en mans del sistema patriarcal**
- b. **Grup de treball 2: Que la violència no te gènere? Negacionisme polític de la violència de gènere i cobertura als mitjans de comunicació**
- c. **Grup de treball 3: Les dones som el 50% de la població**
- d. **Grup de treball 4: La llei d'estrangeria és violència institucional**

Cap a una transformació estructural del sistema patriarcal. La diligència deguda dels poders públics i la unió del moviment feminista

La crisi pandèmica i econòmica ha demostrat que un sistema basat en l'individualisme, l'especulació financera i les retallades dels drets fonamentals i dels serveis públics està abocat al fracàs, si no genera **respostes reals i comunitàries** que garanteixin una **vida digna, lliure de violències** i centrada en la **convivència**.

El **sistema social, econòmic i institucional continua essent profundament patriarcal** i és **còmplice de les violències masclistes** exercides envers les dones. Violències que adopten formes cruels i perverses com la violència vicària, les violències sexuals, i que troben en l'entorn digital, un gran aliat per seguir perpetrant-se. No hi ha cap domini de la vida de les dones, en el treball, al carrer o en la esfera privada, que no estigui impregnat pel domini de l'home. **Un domini i control permès pels poders públics i també privats**. Tot i que hem aconseguit situar la problemàtica en les agendes polítiques, el treball de **prevenció i sensibilització sobre els drets i llibertats de les dones continua no essent prioritari** a l'hora d'abordar les polítiques públiques.

En aquest context, **la darrera edició del Fòrum contra les Violències de Gènere ha abordat la violència institucional** en les seves diferents formes. Quan l'Estat i les seves institucions són o poden ser l'autor de violències, sigui per acció o per omissió, tenen responsabilitat en els fets o els encobreixen i/o els permeten, és violència institucional.

La **violència institucional** viu en els pressupostos de l'Administració quan no inverteix en polítiques de gènere, **quan no s'estableix un sistema adequat i proporcionat de sanció i reparació** davant l'incompliment dels drets essencials de les dones i els infants, **quan es normalitzen actituds retrogrades, conservadores i masclistes**, quan no s'ofereix una formació específica als professionals que acompanyen i atenen les dones en situació de més vulnerabilitat, **quan es resta credibilitat al relat de les dones** víctimes de violència masclista. El Fòrum ha permès reflexionar, precisament, al voltant de la **responsabilitat que tenen l'Estat i les seves institucions alhora de combatre i eliminar les violències que pateixen les dones**.

Davant aquest fet, **el moviment feminista**, de la mà d'altres moviments reivindicatius i socials, **esdevé un element clau per transformar les estructures polítiques, econòmiques i socials** del sistema patriarcal. Ara més que mai **apel·lem a la unitat del moviment feminista** i al seu enfortiment. Necessitem resoldre les diferències i focalitzar en el que ens uneix: **la lluita i acció per una vida lliure de violències masclistes**. Construïm col·lectivament centrant-nos en les cures, la prevenció, la sensibilització, la mobilització, transcendint les diferències socials, econòmiques i de ideologia.

TAULES RODONES

TAULA RODONA 1

Estratègies feministes per un sistema caducat

Entitat coordinadora: Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere

Moderadora: Montserrat Vilà Planas

PONENTS

- **Laia Serra**, advocada penalista experta en igualtat de gènere
- **Encarna Bodelón**, Grup Antígona
- **Andrea Momotio**, periodista, coordinadora de la Pikara, lesbiana i feminista
- **Liliana Reyes**, col·laboradora grup GEDIME UAB, activista MUET i coordinadora CCOO L'H.

Quan parlem de violència de gènere cal parlar de la violència institucional que s'exerceix contra les dones de múltiples maneres des de les institucions. En aquesta taula abordem l'exigència d'atendre la falta de voluntat política, les interpretacions androcentristes de la justícia, els biaixos en els mitjans de comunicació, l'absència de formació en igualtat de gènere, processos des dels quals s'exerceix violència contra les dones, de manera silenciosa, invisible, una violència estructural dins d'una organització social patriarcal que exigeix actuacions contundents per a la seva erradicació.

4

• Context actual de la lluita contra les violències de gènere

Actualment ens trobem davant d'un canvi de paradigma en l'efectivitat dels drets de les dones. El reconeixement dels drets formals no serveix de gaire si no es garanteix a les dones un sistema de mecanismes d'exigibilitat. Els drets essencials no poden ser respectats ni defensats si no comptem amb els **mecanismes efectius necessaris** que permetin **exigir responsabilitats davant el seu incompliment**.

La **violència institucional és la violència que l'Estat exerceix quan omet, retarda i/o obstaculitza l'accés a les polítiques públiques i a l'exercici d'aquests drets.** Afecta al sistema sanitari, educatiu, judicial, policial i de serveis socials.

Les institucions, organismes i serveis públics s'han constituït en base a la **neutralitat davant les violències masclistes**. Això posa de manifest **les poques i insuficients eines existents** per abordar aquesta lacra social.

El número de dones que pateixen violència per part de les seves parelles o ex-parelles és aclaparador. No parlem d'un fenomen reduït, sinó d'un fenomen que pateixen milions de dones i que posa de relleu la **ineficàcia del sistema institucional per combatre el problema**.

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

Destaquem les següents xifres que il·lustren clarament aquest fet:

- **El 32,4% de les dones de 16 anys o més han patit violència física i psicològica, és a dir 6.605.825 dones al llarg de la seva vida.**
- **El 10,8% l'han patit en els darrers 12 mesos.**
- **El 2,9% de les dones de 16 anys o més han patit violència sexual en parella en els 4 darrers anys.**
- **El 1,3% durant el darrer any.**

D'altra banda, **la falta de representació de les dones als MMCC és flagrant**. La majoria de les persones representades als mitjans de comunicació són homes blancs: **només el 9% de les persones expertes que apareixen són dones, el 91% dels casos són homes**. És a dir, són majoritàriament homes els que ens expliquen el món. Tant és així que quan la premsa parla de temes feministes, **no compten amb les activistes feministes per donar un enfocament de gènere**.

A nivell de tractament mediàtic de les violències masclistes la situació millora gradualment, sobretot gràcies a la mirada de les periodistes feministes "infiltrades" en el sector. Tot i que hi més sensibilització, encara queda molta feina per endavant per deixar de construir **una imatge sobre la dona que genera una sensació de culpabilització en la construcció de relats de feminicidis i de violències sexuals**.

Massa sovint encara, sobretot en casos mediàtics, la veu de les dones es reconeix però només fins que parlen els agressors. **No es defineix de forma clara que és la violència masclista**. S'utilitzen rutinàriament conceptes generals però sense aprofundir en el discurs ni explicar clarament les causes sistèmiques.

Finalment podem dir que la violència institucional té cara de dona, sobretot de dona migrant i de nen i nena. La actual Llei d'estrangeria és un exemple de la violència que exerceix l'Estat des de la definició de les seves polítiques fins a la seva execució pràctica.

• Propostes | Reivindicacions

Cal **polititzar les violències masclistes i reivindicar mesures reals i suficients** per erradicar la estructura patriarcal i capitalista. **Necessitem despatriarcalitzar el sistema actual** i interactuar amb l'Estat des dels feminismes.

És important recuperar el concepte de **diligència deguda** que apareix al anys 70 però que no és traduït en cap conveni internacional ni en cap obligació concreta. Parlem de l'obligació dels poders públics d'adoptar les mesures legislatives necessàries per actuar amb agilitat i eficàcia i garantir l'actuació de les autoritats i agents implicats, per castigar i reparar els actes de violència masclista. És necessari **integrar el concepte de diligència deguda en tots els àmbits d'intervenció**. La detecció de la violència ha de ser coordinada i amb un accés real als recursos, sense fragmentació.

També és imprescindible **buscar les eines per avaluar les violències masclistes i el risc de les dones de partir-les**, i la formació necessària i important en relació a nous àmbits de violències com les digitals.

Implicar les persones treballadores de les institucions i organismes públics, facilitant els **recursos necessaris a nivell pedagògic i de sensibilització** és clau per millorar el model d'atenció a dones que pateixen les conseqüències de les violències masclistes.

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

Sense oblidar posar l'accent en **el canvi de mirada cap a les dones migrants, acompanyant-les en la gestió dels tràmits administratius.**

En definitiva, són imprescindibles **recursos, sensibilitat, pedagogia i paciència.**

Violència de gènere digital: lo virtual és real

Entitat coordinadora: Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere

Moderadora: Edurne Jiménez Pérez

PONENTS

- **Olimpia Coral Melo**, activista feminista mexicana, impulsora de la Ley Olimpia
- **Alex Haché**, Donestech i Programa Defensoras Digitales
- **Adriana Gil-Juárez**, àrea de psicologia evolutiva i de l'educació UAB, especialitzada en violències de gènere digitals
- **Thais Ruiz de Alda**, Red de Autodefensa Online

En l'era digital -i potenciada per la COVID-19-, les xarxes socials són una extensió més de les nostres vides on, des de l'anonimat i la distància de les pantalles, sembla que no hi hagués límits per exercir violència de gènere, com si el fet virtual no fes mal, no fos real. Dones, joves i nenes es veuen exposades a diverses formes de violències digitals com poden ser el ciberassetjament, l'extorsió, el xantatge, la venjança. Responem des del ciberfeminisme, la sororitat i les lleis.

. Context actual de la lluita contra les violències de gènere

Les **interaccions digitals** tenen molta més presència en l'actualitat i **no són neutrals**, s'alimenten d'un entorn masclista i discriminen per gènere. Les violències generades en entorns digitals són contínues i la idea de que lo digital no fa mal és falsa: **lo digital és real**.

Cada cop són més **els homes que utilitzen la tecnologia per atacar i controlar a les dones. Des de l'any 2016, els delictes online han augmentat en un 30%. Nacions Unides indica que les dones tenen un 27% més de probabilitats de ser atacades a internet que els homes**, si s'identifiquen com a dones. L'abús digital és sexualitzat.

De fet, la violència digital afecta encara més a les dones amb presència pública. **Segons la Federació Internacional de Periodistes, el 64% de les corresponsables van ser assetjades en línia a internet al 2018:**

- **Cada 30'' una dona rep un tuït d'atac i abús, segons informes d'Amnistia Internacional.**
- **Els perfils més afectats son de dones joves entre 18 i 30 anys.**

Les violències masclistes digitals són específiques: existeix una **correlació amb les agressions físiques, són persistents** en el seu contingut, **revictimitzen** la persona que les pateix, **tenen molta visibilitat** a les xarxes socials i **generen una por** que es difon fàcilment.

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

Les víctimes de violència digital necessiten acompanyament i les persones professionals d'atenció necessiten eines per acompanyar-les. **Les conseqüències de les violències digitals actuals són les depressions i els suïcidis.**

La legislació específica millora gradualment. Nacions Unides aboga per la protecció dels drets humans a Internet a través de la seva regulació. La Llei 17/2020, que modifica la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista, **defineix i posa nom a la violència masclista digital.** També insta a la **capacitació digital de la ciutadania** i demana a empreses i Estats de definir i executar mesures per combatre-la.

Una altra dada determinant és el **desconeixement referent a les violències de gènere, dels organismes de ciberseguretat** que són els principals agents que atenen les víctimes de delictes de violència digital. Davant aquesta situació les dones s'autoorganitzen per donar resposta a aquesta realitat.

. Propostes | Reivindicacions

Un **assessorament jurídic específic i gratuït en matèria de violències digitals**, acompanyat **d'un sistema de reparacions adequat i just**, és imprescindible per poder oferir un **suport legal real a les víctimes** i no fer recaure la culpa sobre elles de manera sistemàtica.

Per aquest motiu, **exigim responsabilitat en matèria d'assetjament online a l'Administració Pública.** Una responsabilitat que es tradueixi en canvis reals en les polítiques públiques, **més prevenció davant les violències digitals** i més recursos i formació per recuperar els espais de participació i opinió virtuals.

Això implica sobretot la voluntat d'ampliar la definició de violències digitals més enllà del sexting, englobant també altres pràctiques com el **ciberassetjament, les actituds LBTBifòbiques, el sexpredding i qualsevol manifestació d'abús i poder** cap a les dones.

TAULA RODONA 3

Teixint resistències feministes al món

Entitat coordinadora: Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere

Moderadora: Almudena Rodríguez

PONENTS

- **Colectivo LASTESIS** (colectivo artística, interdisciplinario y feminista de Valparaíso, Chile)
- **Jaldía Alubakra**, Movimiento Mujeres Palestinas Alkarama
- **Dialla Diarra**, activista antiracista i feminista, fundadora de l'Ass. Dones Subsaharianes de Banyoles Legki Yakaru
- **Furia Mexicana**, colectiva de migrantes mexicanas, feministas y antirracistas.

Ens emmirallem en les lluites, reptes i èxits dels moviments feministes al món, des de la legislació i acords internacionals, però també i especialment des de l'activisme, entenent que la teoria necessita de l'acció, al carrer, als espais de participació, als espais de decisió, a la vida quotidiana, desafiant, impactant i transformant les realitats de les dones al món.

9

. Context actual de la lluita contra les violències de gènere

Dones africanes

Ara mateix, en les societats d'acollida, **les dones d'origen africà tenen la càrrega absoluta de la cria dels fills i filles**, la cura del marit, el manteniment de la casa i la responsabilitat de garantir el benestar de les persones dependents de la família. Treballen a casa. Un **treball no valoritzat ni per l'administració pública ni per la societat** i que exigeix una jornada molt ampla. Les dones no tenen **cap poder de decisió sinó que se'ls exigeix obediència i submissió**.

La dona es considerada inferior a l'home i es relegada a l'esfera domèstica, sense cap dret de visibilitat en l'espai públic. Això es tradueix en **pràctiques anacròniques, denigrants, discriminatòries i que atempten a la integritat física, emocional i moral de les dones com la mutilació genital femenina i el matrimoni forçat**. Pràctiques que angoixen a les dones amb filles quan tornen als seus països d'origen i es poden veure en l'obligació de fer-les efectives.

Existeixen **3 tipus de mutilació genital femenina** i es practica a les poques setmanes de vida fins els 16 anys:

- 1- Extirpació del clítoris
- 2- Extirpació del clítoris i llavis genitals majors, i,
- 3- Extirpació total dels òrgans genitals (deixant només un forat per la menstruació).

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

Les dones treballen de forma activa per erradicar aquestes pràctiques aquí i als seus països d'origen.

Dones palestines

Les dones palestines tenen una ampla tradició d'activisme en matèria de drets humans. Encarnen la lluita des del 1920. Compten amb el seu dia internacional de les dones que participen de les lluites armades (26 d'octubre). No obstant, **s'invisibilitza cada cop més la seva participació activa en la lluita** i sobretot el seu paper històric protagonista. Hi ha un interès real en que les dones siguin invisibilitzades d'aquesta causa.

Dones mexicanes

Tot i que l'avortament sigui legal i els productes vinculats a la menstruació estiguin exempts d'impostos, Mèxic no és un país en pau. Existeix una xarxa consolidada de **crim organitzat contra la dona**. Actualment, **11 dones són assassinades diàriament a Mèxic tot i que els femicidis són omesos pel poder públic**. Les principals causes són: **la violència, l'abús sexual, la mutilació genital, de pit i l'abús infantil**. El masclisme està profundament arrelat, és egoista, classista i racista.

L'Estat no protegeix ni garanteix els drets essencials de les dones ni de les nenes. La realitat política, econòmica i social del país permet **normalitzar violències masclistes com la violència pornogràfica** contra les nenes. Mèxic compta amb zones completament ocupades per narcotraficants que les exploten sexualment. Aquest fet respon a un perfil masculí majoritari que es considera poca cosa, amb un nivell educatiu baix, amb poca consciència de classe, sense por i alcohòlic, normalment víctima de violència masclista per part del pare.

10

. Propostes | Reivindicacions

Dones africanes

És essencial comptar el **suport dels organismes públics educatius, socials i sanitaris** que treballin de forma coordinada en la sensibilització i detecció dels casos de risc de dones que hagin patit mutilació genital i de les nenes que puguin ser víctimes d'aquesta pràctica.

Treballar des de lo polític i lo col·lectiu, des d'elles mateixes, sense interlocució és clau.

Dones palestines

Les dones palestines segueixen defensant els drets de les persones preses polítiques, més enllà de la imatge de víctima utilitzada per algunes ONG. Reivindiquen la **necessitat de ser escoltades** i sobretot visibilitzades.

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

Per aquest motiu cerquen **noves vies de lluita política per parlar en nom propi**, sense intermediaris en la interlocució amb els poders públics. Creuen en els moviments generats des de les universitats i els sindicats, i realitzen un **treball essencial d'apoderació de dones i joves en les lluites d'alliberament de Palestina i del dret al retorn**.

La difusió de la causa a través de xerrades, reflexions i debats és clau per mostrar la lluita, així com generar i donar suport al procés de transformació interna a través de la conscienciació i la sensibilització ho és per curar.

Dones mexicanes

Les dones mexicanes apel·len a la resistència feminista a través de **l'exploració artística i des d'un format col·lectiu i col·laboratiu**, obert a la ciutadania i present en l'espai públic. El cos de les dones com a territori de lluita i resistència. **Els feminismes neixen i es desenvolupen** des de les relacions amb l'altre, les creacions i les narratives que construïm.

Exigeixen **el dret a una salut i educació públiques i de qualitat** que els permeti sortir de casa i conquerir l'espai públic dominat per l'home. Defensen **l'activisme artístic com a reivindicació**, reparació i reconstrucció per guarir.

TAULA RODONA 4

Et donaré on més mal et fa. Violència vicària i protecció de la infància

Entitat coordinadora: Dones amb empena

Moderadora: Laia Argimón

PONENTS

- **Nati Veraguas**, Dones amb empena
- **Gemma Nicolás**, Dones Juristes
- **Marisa Kohan**, Diario el Público
- **Sonia Cervantes**, Esalma
- **Alba Alfageme**, psicòloga especialitzada en l'abordatge de les violències masclistes

La violència vicària no estava inclosa en la legislació fins que s'ha aprovat la llei 17/2020 del dret de les dones a erradicar la violència masclista. La utilització de les criatures per continuar amb la dominació i fer mal a la mare és un risc que cal tenir en compte en tots els processos de divorci i més encara quan hi ha denúncies prèvies. En les mesures de protecció es continua primant l'interès del pare agressor per damunt de l'interès i protecció dels infants. Cal un abordatge específic de la violència vicària.

12

. Context actual de la lluita contra les violències de gènere

La violència vicària no és un fenomen nou. Les xifres són aclaparadores i parlen per sí soles: **1,6 milions de nenes i nens viuen situacions de violència masclista en l'entorn familiar, a l'Estat Espanyol**. Es tracta d'un tipus de **violència estructural i instrumental envers les dones**.

Les mares que deixen les seves parelles són agredides sistemàticament i **els fills i filles**, representants del fracàs de la relació, **passen a ser els objectes perfectes per ferir les dones**. No obstant, els assassinats dels infants són només la punta de l'iceberg.

Parlar malament de les mares, tractar d'aïllar-les i allunyar-les dels seus fills i filles és violència masclista que acaba massa sovint en assassinat. Uns assassinats que van en augment en **una societat patriarcal que no escolta ni les dones ni els infants**, i que atenta a la seva dignitat. Una societat centralitzada en l'home i principalment en l'home adult i blanc que és referent i ostenta el poder.

Per una banda, **les mares són jutjades per no haver protegit els seus infants** i no mereixen cap credibilitat. Però, la por, la culpa i l'amenaça constant impedeixen molt sovint protegir a les criatures. Per una altra banda, el sistema contempla al pare maltractador com a un bon pare. A nivell mediàtic, el periodisme juga un paper perpetuador de la violència institucional quan **obvia, mal interpreta i culpabilitza les dones. Els periodistes perpetuen estereotips i deslegitimen el relat de les dones** quan no el coneixen o no l'entenen (titulars masclistes, detalls escabrosos).

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

Les **seqüeles a les vides dels nens i nenes que viuen en entorns de violència són clares**: agressions, morts, baixa autoestima, baix autoconcepte, dificultats amb rendiment acadèmic (mala concentració i atenció), PTSD, ansietat, depressió, pensaments de mort i/o suïcidi, desconfiança i necessitat extrema d'afectivitat.

A nivell jurídic, tant a Catalunya, amb l'entrada en vigor de la Llei que articula el **Dret de les Dones a Erradicar la Violència Masclista** de desembre de 2020, **com a l'estat Espanyol amb la Llei de Protecció Integral a la Infància del juny de 2021**, és defineix de forma explícita **el concepte de violència vicària** (entesa com un mitjà que té com a finalitat provocar dany psicològic a la mare).

No obstant, tot i la voluntat de definir i articular un sistema de càstig i reparació adequat per combatre la violència vicària, a la pràctica, **la llei es topa amb obstacles i abusos del dret com la "pàtria potestat"**. Tot i que l'atenció integral als infants queda garantida, **el concepte de "pàtria potestat" paralitza el procés** al ser necessari també el consentiment del pare per poder activar aquesta protecció als nens i nenes víctimes de violències, en el cas de que no existeixi una denúncia. El fet de no donar resposta amb celeritat als nens i nenes podria implicar incórrer en violència institucional **quan no es pot atendre una criatura per manca de consentiment patern**.

A nivell estatal, **la Llei de Protecció Integral a la Infància és una llei ambiciosa** que pretén modificar el marc legal de moltes normes entorn a la violència masclista. Compta amb un gran suport polític (menys per part de VOX) i és pionera a Europa. Més enllà de definir la violència vicària, **prohibeix la utilització de conceptes (com també ho fa la llei catalana) com la "Síndrome d'Alineació Parental"** i fa menció especial a la violència digital.

13

. Propostes | Reivindicacions

És necessari un **periodisme feminista, amb sentit crític i formació en perspectiva de gènere** per abordar les mancances del sistema. En aquest sentit, reconèixer, legitimar i visibilitzar les vivències de les dones, encara que no hi hagi denúncia. És clau.

De la mateixa manera és important **crear sistemes efectius d'identificació per detectar ràpidament els casos de violència vicària**, especialment en els processos de **custòdia compartida**. Un sistema que no derivi en interpretacions neutres per part dels professionals. Per això són necessaris **recursos de formació especialitzada en gènere dirigida a tota la xarxa d'atenció i agents tècnics i socials implicats**. L'objectiu és atendre amb màxima diligència i celeritat. Per garantir l'atenció i protecció dels menors és essencial comptar amb la implicació de tota la xarxa pública (escoles, entitats, agents socials).

A nivell jurídic, les lleis catalanes i estatals tenen encara molts reptes que assolir.

Tot i que **la llei** menciona la necessitat de formació dels professionals de la xarxa d'atenció de forma explícita, **no especifica el tipus de formació ni si requereix d'una perspectiva de gènere o feminista. Tampoc defineix bé el concepte de "Síndrome d'Alienació Parental"** encara que el prohibeix.

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

Malgrat les millores legislatives, deixa sempre una porta oberta a que les practiques judicials segueixen sense protegir a les criatures, especialment en els processos de demanda de visites i custodies compartides (presència del maltractador a les sales judicials, declaracions múltiples dels menors).

Necessitem **una llei que no estigui tan basada en el sistema penal** i que no s'articuli al voltant de la denuncia.

TAULA RODONA 5

Activisme feminista com eina transformadora per combatre Violència sistèmica

Coordina: **Plataforma Contra les Violències de Gènere**

Modera: **Júlia Granell**

PONENTS:

- **Blanca Bayas**, ODG, Acció Feminista
- **Silvia Aldavert**, coordinadora de L'Associació Drets Sexuals i Reproductius i membre de la Campanya pel Dret a l'Avortament Lliure i Gratuït
- **Marina Pifarré**, pagesa de l'horta de Lleida, activista, advocada i membre de l'Associació de Dones del Món Rural
- **Júlia Granell**, Obliqües

Posem en relleu la necessitat de l'activisme feminista com a eina de transformació i apoderament social. S'exposen diferents visions de denúncia com són els Ecofeminismes que reclamen canvis estructurals i situen la vida al centre. Repassarem la seva evolució fins als reptes actuals.

15

. Context actual de la lluita contra les violències de gènere

La **crisi multidimensional** actual té el seu origen en el sistema capitalista i patriarcal que tracta els ecosistemes com si fossin inesgotables, i les vides humanes com si fossin mercaderies. Aquest sistema ens aboca a la **destrucció del nostre hàbitat**, a la **proliferació d'epidèmies i pandèmies**, a uns **processos migratoris devastadors** que van en augment i a un **punt de no retorn**. Oblidem massa sovint que som eco i inter dependents i necessitem els recursos de la natura per sobreviure.

Un sistema social, econòmic i polític que permet la lliure circulació de mercaderies i no permet el lliure desplaçament de les persones està abocat al fracàs. Ho veiem en **l'increment del risc de pobresa de les dones** i sobretot de les dones migrades i les famílies monoparentals. La pandèmia ha posat de manifest la **gran desigualtat existents en el repartiment de les tasques domèstiques** i en el rol protagonista que tenen les dones en la cura de la família.

Un cop més, les xifres parlen per si mateixes: **el 47% de les famílies a Catalunya són monoparentals** (la immensa majoria, mares amb els seus fills i filles). Tanmateix, el risc de pobresa al 2021 es calcula en un 53,3% en persones d'origen migrant i un 23,3% en persones autòctones. **La dades mostren la herència de la pobresa: del 31% dels infants en risc de pobresa, el 80% seguiran essent pobres quan siguin adults.**

L'Eco feminisme és una proposta que creua la mirada ecologista i feminista, oferint **propostes on les cures estiguin al centre** equilibrant el medi, el planeta i els recursos.

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

. Propostes | Reivindicacions

Necessitem propostes clares i **alternatives que incorporin la dimensió comunitària i col·lectiva** per construir altres models econòmics i socials, i les seves transicions. Models que no situïn al centre la mercantilització dels bens i serveis i reforcin i defensin la part pública davant de la privada. **Donar suport a una economia social, feminista i solidària és imprescindible.** Apostar i invertir en ciutats sostenibles i retornar el poder de decisió sobre els recursos a nivell local.

El decreixement així com les transicions del món laboral són essencials per dedicar el temps a treballs socialment necessaris.

TAULA RODONA 6

Maternitats dissidents: formes de resistència davant del racisme i la islamofòbia

Modera: Hajar Menssouri

Coordina: Associació Helia i Institut de les desigualtats

PONENTS

- **Fatiha El Mouali**, doctora en educació per la UAB
- **Col·lectiu MADRES**
- **Banna Diatta**, dona senegalesa, encarregada al sector agroalimentari de Lleida

Abordem de quina manera opera el racisme i la violència institucional al llarg del cicle vital, des de l'experiència viscuda durant la maternitat fins la trajectòria d'acompanyament en aquest mateix racisme als fills. Per fer-ho, comptem amb la participació de diferents dones que a partir de posar en diàleg les seves vivències i coneixements ens aproximen a pràctiques i realitats tant de resistència com de criminalització en l'àmbit educatiu, sanitari i durant la criança.

17

. Context actual de la lluita contra les violències de gènere

El racisme i la violència institucional s'expressen de forma clara i discriminatòria a través de la criminalització de les mares migrades i dels menors que arriben a territori català, sense l'acompanyament dels seus pares i mares. Des de la maternitat, **les dones migrades es veuen sotmeses a diferents practiques discriminatòries per part de les institucions públiques**, com per exemple les proves mèdiques que es realitzen durant l'embaràs i que suposen un risc per la mare i el nadó.

El estereotips sobre com ha de ser una **bona mare criminalitzen les diferents i diverses formes de criança**. Així, en el sistema educatiu, els nens i nenes acaben sent educats seguint un currículum adaptat. **Se'ls dona un tracte d'alumnat amb necessitats educatives especials**. Molt sovint aquest fet es deu a que el professorat no té coneixements de diversitat.

Tanmateix, són **les institucions públiques** les que **marquen la retirada de la tutela de menors** i la posterior posada en adopció. En molts casos, aquests infants provenen de famílies sense gaires recursos econòmics, víctimes de processos d'obertura d'expedients de risc de desemparament on el dret de defensa jurídica es vulnera. De fet, **Catalunya és la comunitat autònoma que compta amb més acollides i més menors tutelats**.

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

Paradoxalment, el 60% dels menors tutelats són estrangers quan les persones migrades representen només un 10% de la població espanyola. **La majoria de la retirada de tutela és per negligència** (falta d'higiene, sense motivació per part dels pares). **La majoria de les denúncies és cap a les mares, no cap al pare.**

. Propostes | Reivindicacions

Tot el que envolta les dones migrades és un tema poc tractat i estudiat perquè l'home migrat ha centralitzat l'atenció. És necessari **posar el focus en la millora de la vida de les dones migrades** evitant la lectura androcèntrica i occidental que les tracta i assimila com a persones immigrades. La revisió de les lleis que s'apliquen actualment, s'imposa.

L'establiment d'un sistema d'ajudes socials i econòmiques a famílies en situació de risc és essencial per tal d'evitar la tutela dels menors en centres de l'Administració. Igual de necessari és **el dret de reclamació, reparació i indemnització als menors** que han patit trastorns psicològics i emocionals, arrel de la separació de la mare i/o de les conseqüències del tancament en un centre de menors tutelat per l'Administració.

TAULA RODONA 7

Mind the Gap : apropant postures al moviment feminista

Davant la greu situació social, generar espais de diàleg unitaris oberts al teixit associatiu que treballem pels drets i les llibertats de les dones és clau per posar en comú idees, per organitzar-nos i enfortir-nos cap a una mobilització efectiva.

Organitza: Entitats de la Plataforma

Modera: Alba Garcia

PONENTS

- **Maria Cabral**, Associació el Safareig
- **Montse Benito**, CalaDona
- **Alexandra Estele**, Red Feminista de les dones chilenes de Barcelona
- **Maria Comellas**, Sant Feliu Femimista
- **Montserrat Vilà**, Plataforma Unitària Contra les Violències de Gènere

. Context actual de la lluita contra les violències de gènere

Entenem que les eines per combatre les violències masclistes són l'activisme, la lluita, la prevenció, la sensibilització i la mobilització. **El moviment feminista és divers però l'enemic és comú** i hem de **fer-hi front unides i de forma col·lectiva**. Totes treballem per erradicar les violències masclistes. Però, com fer-ho i quin és el paper del teixit associatiu feminista davant el poder públic i les institucions que el representen?

La reflexió, el debat i el treball conjunt han d'ajudar al moviment feminista a **apropar postures, més enllà de l'àmbit de la prevenció**. És necessari que entitats i també institucions treballin conjuntament per ampliar el concepte de prevenció. En efecte, **el sistema econòmic actual** adquireix noves formes descentralitzades que tenen com a objectiu **controlar totes les esferes de la vida: l'educació, la cultura, la salut**. Aquests àrees passen a ser mercaderies, lliurades a l'oferta i la demanda i desvaloritzen la potencialitat col·lectiva. **L'individualisme ferotge del capitalisme transforma lo col·lectiu en l'enemic**. La prevenció tal i com l'entendem ara mateix respon un model problema-solució. Es a dir que gestiona les conseqüències d'aquest sistema sense tenir en compte les causes i orígens de la opressió. **Treballem per erradicar el problema sense analitzar-lo i molt sovint amb professionals militants però no formats**.

Tanmateix **un anàlisi profund sobre com ens mobilitzem i com ens hauríem de mobilitzar s'imposa entre el moviment feminista**. Som dones diverses i totes les veus són importants. Hem d'incorporar realment **la mirada interseccional que permeti a les dones migrades trobar el seu espai dins el moviment**, sense fer-les sentir com a intruses, donat que són elles les que pateixen més carrega de violència. **Salvar el buit que ens separa massa sovint per treballar juntes** de forma sostenible en el temps. La ràbia que ens uneix ha de poder traspasar moments puntuals i pensar models de mobilització més efectius. Com fer incidència política constant, tot l'any i resposta adequada als mitjans i societat. La gent jove és un reflex de la societat i del món adult.

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

. Propostes | Reivindicacions

Una **redefinició del treball dels professionals de la prevenció i sensibilització s'imposa per poder abordar les causes de l'opressió i violència masclista** i no només les conseqüències. Es necessita un anàlisi profund i crític del sistema per elaborar plans de prevenció efectius. Hem de formar els professionals més enllà de la militància i l'activisme.

També hem de crear més espais oberts per a infants, joves i comunitat i definir models de co-educació com a eines essencials de prevenció.

Un altre espai de reflexió i debat interessant i recuperat, és **l'Assemblea Feminista perquè aborda de forma holística les propostes de treball contra les violències masclistes**. Hem de seguir treballant conjuntament contra les formes de violència concretes com les violències vicàries, les agressions sexuals, la violència institucional i social cap a les dones migrades.

I sobretot és essencial focalitzar en la **incidència política**: qüestionar les actuacions d'institucions com la DGAIA, la Policia, el Pacte d'Estat, etc. **Fer complir les lleis que s'aproven, pressionar perquè les institucions rendeixin comptes**. Analitzar pressupostos.

Les eines com Telegram i altres xarxes socials són clau per estar coordinades, interpel·lar a la societat i implicar-la. També potenciar les xarxes comunitàries als barris i la possibilitat de formar un Tribunal Feminista. Tanmateix, els Manifestos són instruments interessants per abordar el diàleg i plasmar la diversitat feminista i també les línies vermelles que hem de resoldre (participació prostitutes i treballadores sexuals).

La Conselleria d'Igualtat i Feminismes, constituïda per dones activistes, és una millora important. Hem d'ajudar-les mobilitzant la societat i concretar accions d'incidència social i política per **aconseguir coses concretes**: recursos econòmics, mocions a ajuntaments entre d'altres. Posar esforços davant atacs i mobilitzacions per reaccionar ràpid i amb respostes intel·ligents, unir forces entre totes.

20

GRUPS DE TREBALL

GRUP TREBALL 1

Justícia androcèntrica. Quan les vides de les dones estan en mans del sistema patriarcal

GRUP TREBALL 2

La bretxa salarial: Les dones som el 50% de la població.

Bretxa salarial, sostre de vidre.

Dinamitza: **Teresa Blasi**, advocada d'AIDE

. Context actual de la lluita contra les violències de gènere

La bretxa salarial és violència masclista i forma part del sistema patriarcal que perpetua les desigualtats. **Els rols de gènere impacten, i molt**, concretament en les tasques domèstiques i la valoració dels llocs de treball. Així, la jornada parcial per tenir cura de persones dependents, fills i filles deriva no només en doble feina per les dones, sinó en una **“doble presència”**. **Es tracta d'un concepte que implica un empitjorament de la situació de la dona a nivell emocional i psicològic**: ocupa espai en la ment i obstaculitza l'enfocament productiu de les dones en la feina.

Una vegada més les dades corroboren la bretxa salarial existent i la **discriminació històrica**:

- **A nivell general, al 2020, a Catalunya, les dones van cobrar un 20,74% menys que els homes.**
- **Per cada home que cobra un euro, una dona cobra 0,80 cèntims.** El desajustament salarial és grandíssim i vergonyós.
- **A partir dels 30 anys, les dones cobren un 10% menys, i a partir dels 40 anys, un 15% menys i així sumant fins al 20%.**

Quan la dona treballa fora i l'home no, la feina a casa s'igualava: **les tasques domèstiques no remunerades signifiquen 40, 77% del PIB.**

Les dones integrem les tasques domèstiques remunerades i no remunerades:

- **A Catalunya, el % de numero de dones que demanen una excedència per cura, es situava en el 92,26% al 2020.**
- **Llars monoparentals: dels 15 a 24 anys, les dones representen el 100%. De 25 a 32: 90,74%**

Com més adults més corresponsable és l'altre, però en un 15% màxim. Un percentatge insignificant.

A nivell laboral, **la taxa d'ocupació baixa a partir del 55 anys perquè les dones són més barates d'acomiadar.** El rol de gènere també té un impacte en la valoració del treball: **pensions més baixes, menys formació, menys promoció. En efecte, les**

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

feines feminitzades perden valor: les cures, la neteja, l'atenció personal. No s'han revalorat ni tan sols durant ni després d'un moment tan crític com la pandèmia. Un moment en que s'ha evidenciat que **la cura i l'atenció a les persones és essencial.**

D'altra banda, a nivell laboral, **el sistema de salaris es defineix en funció del valor de treball però no de la categoria.** Existeixen ítems per poder valorar els llocs de treball. **Un exemple flagrant és el de les dones de neteja. Fins al 2021 no s'havia aconseguit que les dones de neteja cobressin el SMI.** El fet que no tinguin atur atempta contra els seus drets i és discriminatori.

Tanmateix, el Pla d'igualtat recull les mesures no discriminatòries en una organització. Però actualment només les empreses amb més de 50 persones treballadores estan obligats a complir-la. No obstant, la realitat és ben diferent:

- **El 41% de les empreses tenen més de 50 persones treballadores. Per tant, no s'apliquen.**
- **El 58% de les empreses de Catalunya no tenen plantilla, són autònoms. Tampoc s'apliquen.**
- **Només l'1% els estan definir i executar un pla d'igualtat.**

Un altre factor important és que **les dones empobreixen més amb la edat. Les dones de més 65 anys són molt més pobres que els homes de la mateixa edat.** Amb la pandèmia, moltes dones grans i soles s'han vist abocades al carrer per comptar amb pensions més baixes. Així, **la mitja de pensió dels homes es situa en els 1200-1300 i el de les dones no arriba als 900 (dades de novembre 2020).**

El futur és pessimista si tenim en compte la gestió de persones a nivell laboral ve de la mà dels algorismes, la majoria dissenyats per homes. Es a dir l'aplicació de l'intel·ligència artificial implantada al món laboral. S'utilitza en processos de selecció, o per avaluar el rendiment per determinar el salari. Per exemple, Uber calcula el salari en funció d'un algorisme que respon a criteris que compleixen millor els homes (moltes hores de conducció, conducció de nit, menys descansos, etc). L'algorisme defineix el tipus de contracte i les dones cobren un 7% menys.

22

. Propostes | Reivindicacions

Les empreses han de posar un tallafocs per **detectar i prevenir el risc i la vulneració dels drets a la integritat moral, física i emocional.** El dret a la igualtat i a la no discriminació estan garantits llei. Però, encara avui en dia, **la discriminació per raó de sexe existeix** i és ben present en les organitzacions privades i públiques, directa o indirectament. No obstant, **totes les empreses han de tenir un protocol d'assetjament sexual** i registre retributiu (encara que comptin amb una plantilla de menys de 50 persones).

Es necessiten eines per combatre la bretxa salarial. Eines com la **formació en perspectiva de gènere i igualtat**, diagnosis exhaustives en plans d'igualtat i la implicació real d'empreses i institucions.

Les empreses prioritzen encara la meritocràcia i els homes s'ajusten més als criteris definits i implementats per elles mateixes, excloent a les dones. **S'han de canviar criteris per permetre a la dona accedir a promocions** facilitant la formació i prevenint la discriminació.

La implicació institucional és clau sobretot en el disseny i execució de polítiques públiques de prevenció de riscos, així com en el control de la legalitat i les categoritzacions laborals als diferents grups sectorials.

GRUP TREBALL 3

La llei d'estrangeria és violència institucional

Dinamitza: Taller de Intervencions Crítics Transfeministas Antirracistas Combativas (T.I.C.T.A.C.)

. Context actual de la lluita contra les violències de gènere

La llei espanyola d'estrangeria vigent va ser aprovada l'any 2000, i regula el règim jurídic de les persones estrangeres a l'estat espanyol i la seva integració social. En la seva redacció es va tenir molt compte **la situació del mercat de treball**. La situació administrativa derivada d'aquest enfocament és, ara, un element de discriminació.

De fet, **la llei d'estrangeria es pot qualificar com a instrument de violència institucional** segons la nova llei de violència de gènere, que reconeix la responsabilitat i el paper de les institucions i organismes públics en la vulneració dels drets essencials.

Malauradament, la garantia dels drets depèn massa sovint dels recursos econòmics i socials dels que es disposi. Així doncs, la **lleí és classista**: depenen de la situació econòmica, el procés de regularització pot ser molt ràpid i àgil.

Tanmateix **la llei és opaca i poc informativa**: les persones necessiten moltes consultes legals i un bon assessorament jurídic per realitzar els tràmits. Els drets són bons als que no tothom pot accedir. Si falta documentació sovint no s'especifica quina és i això dificulta els processos. La **violència institucional va des de la redacció de la llei fins a la gestió i execució dels operadors professionals**.

La immigració no és només una qüestió econòmica, si no que prové d'una dinàmica global més complexa. **Hi ha privilegis de llibertat de moviments**. En aquest sentit, el **sistema de cites pel tràmit de regularització és fraudulent: es venen i es compren**. No tenir accés al sistema de cites és violència administrativa.

La criminalització de la immigració és evident també fora de les fronteres dels propis països (externalització del control migratori).

D'altra banda, s'ha de tenir en compte la **feminització de la migració perquè si bé abans les dones migraven per a retrobar les seves famílies, ara ho fan perquè són força de treball**.

Un exemple clar de la **discriminació envers les dones i de la criminalització de les dones migrades concretament**, és la sospita constant per part de les institucions i de la societat sobre els matrimonis entre dones d'origen estranger i persones autòctones. La actual llei vulnera els drets essencials perquè es construeix el **concepte de dona migrant de forma uniformitzada i victimitzada**.

. Propostes | Reivindicacions

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere
M. 627398316
plataforma@violenciadegenere.org
www.violenciadegenere.org

Es necessari **garantir la seguretat de les persones migrants** a través de rutes legals que contemplin visats. El fet de **migrar hauria de ser considerat un dret**, com ho és a molts països de Amèrica del Sud.

L'Estat hauria de facilitar la integració, no criminalitzar-la.

GRUP TREBALL 4

Que la violència no te gènere? Negacionisme polític de la violència de gènere i cobertura als mitjans de comunicació

Negacionisme polític de la violència de gènere i cobertura als mitjans de comunicació.

Dinamitza: Cristina Pulido (El Diario Feminista)

. Context actual de la lluita contra les violències de gènere

Els mitjans de comunicació tenen un impacte molt gran en el procés de socialització i **acaben sent còmplices de la violència masclista**. No hi ha imparcialitat, ni rigor, ni independència, ni veracitat. **La funció del periodista és educar**, i moltes vegades això queda en segon o tercer pla. Sovint, hi ha tractaments periodístics que deriven en assetjaments a les dones.

No es tracta d'un tema aïllat sinó d'un fenomen que afecta a moltes dones i nenes, i l'impacte que això provoca psicològicament no es considera gairebé mai.

La **mala praxis periodística** es tradueix en una transmissió esbiaixada de la realitat, com per exemple:

- **Culpabilitzar la víctima** (anava sola, vestia així, etc).
- **Publicar detalls innecessaris que es centren en la morbositat.**
- **Informació que tergiversa els fets** i assumeix versions esbiaixades, sense contemplar cap perspectiva de violència masclista (titulars imprecisos i morbosos per provocar al públic).
- Posar en dubte i **qüestionar el relat de les dones.**
- **L'assetjament d'opinions a les xarxes socials:** utilitzar apel·latius com "feminazis" per dirigir-se a persones que denuncien el tractament públic que es fa de les agressions masclistes.
- **L'assetjament social** cap a les persones que defensen públicament la víctima.

És necessari **qüestionar la manera com es s'exerceix el periodisme**, i també la **política**. Efectivament, **hi ha partits que neguen rotundament la violència masclista** i ho defineixen com a violència genèrica i d'altres que utilitzen aquest discurs per guanyar vots, visibilitat i poder.

Tenim clares les evidències i les dades, i no hem d'evitar despistar-nos o discutir sobre banalitats. El que és violència de gènere està claríssim i respon a una problemàtica valorada a nivell quantitatiu i qualitatiu. Hem de **posar al descobert les mancances del sistema institucional, tan jurídic com tècnic** per a erradicar les violències masclistes i donar respostes de qualitat a les víctimes.

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

A nivell polític la necessitat d'una llei específica sobre menors que viuen en contextos de violència s'imposa.

. Propostes | Reivindicacions

Entre les diferents propostes i reivindicacions per combatre el negacionisme mediàtic de les violències masclistes, apostem per **fer complir el codis deontològics de la professió i l'establiment d'un sistema de sancions dirigit als mitjans de comunicació** que incompleixin les normes i/o que realitzin un tractament informatiu en contra de les víctimes, re-victimitzant-la o incidint en la morbositat dels detalls.

Els professionals han de deixar de protegir els que no fan bé la seva feina i contribueixen a minimitzar i banalitzar les violències masclistes.

Apel·lem doncs a la empatia, sensibilitat, reflexió i professionalitat dels periodistes.

Concretament proposem:

- La **prohibició de publicar la història personal de la víctima** i evitar qualsevol llenguatge morbós.
- **Qualitat, coneixement i veracitat** de la informació publicada.
- La no-utilització de la llibertat d'expressió com a excusa per permetre actes de violència de gènere.
- Denunciar activament la mala praxis periodística digital.
- **Més treball en xarxa amb les entitats** que acompanyen les persones supervivents de violències masclistes.

25

A nivell polític, prioritzem la **reeducació en violències de gènere a les escoles i més formació als cossos de policia, institucions i professionals** varis.

Concretament proposem:

- **Prevenió en l'entorn escolar des de primària.**
- Impartir **formació en l'entorn familiar** sobre la violència de gènere.
- Treballar en la **definició de perfils d'agressors** per re-educar.
- **Deixar de protegir l'agressor.**
- Establir un **sistema de reparació** per les persones supervivents.
- **Definir com a delicte la omissió d'ajuda.**

